

Sahabenin Ramazanları

– M.Nihat Malkoç · 02 Eylül 2009

M.NİHAT MALKOÇ

Bizler Peygamber Efendimizi dünya gözüyle göremedik. Bu yüzden, çektikleri bütün sıkıntılara rağmen, sahabeleri çok şanslı insanlar addediyoruz. Onlar hâl ve hareketleriyle bize örnekti. Peki, Allah dostları ramazanları acaba nasıl idrak ederdi? Bunu hiç düşündünüz mü?

Her biri birer Allah dostu olan sahabeler, ramazana Recep ayından itibaren hazırlanırlardı. Gerçi onlar on iki ay boyunca hak ve hakikatin izinden gitmeye riayet ederdi. Ashab, ramazan ayının girmesiyle birlikte sevinçten bayram ederdi. Onların çocukları bile ramazan iklimine girer, ona göre davranırlardı. Çocuklarının çoğu gönüllü ramazan orucu tutardı. Oruç, sahabenin sadece ramazanda değil; ramazan dışında da yaptığı ibadetlerin başında gelirdi. Ashabın çoğu 'Pazartesi' ve 'Perşembe' günleri oruç tutmaya dikkat ederdi.

Sahabeler maddî sıkıntılar içerisinde kıvrınmalarına rağmen iftar sofralarına mutlaka birilerini davet ederlerdi. Onların sofraları herkese açıktı. Kendileri sofradan gerekirse yarı aç kalkar, fakat yine de bu güzel hasletlerinden taviz vermezlerdi. Nefislerini semirtmezlerdi.

"Kim, inanarak ve sevabını Allah'tan umarak Ramazan gecelerini ihya ederse, geçmiş günahları affolunur." hadis-i şerifi sahabeleri ramazan aylarında ibadet seferberliğine yöneltmiştir. Sahabelerin çoğu iftardan başlayarak sahura kadar ibadet ederdi. "Gecede bir saat vardır ki, Müslüman bir kimsenin Allah'tan, dünya veya ahirete müteallik bir hayır talebi, o saate rastlarsa, Allah dilediğini ona mutlaka verir. Bu saat her gecede vardır" hadisi de sahabeleri geceleri ibadete sevk etmiştir. Onlar gece boyunca Kur'an-ı Kerim okur, teheccüd namazları kılarlardı. Dillerinden Hakk'ın mübarek adları düşmezdi. Zikir onların hayatlarında olmazsa olmaz ibadetlerden biriydi. Malayani konuşmaktan özellikle sakınırlardı.

Bu mübarek ayda ashab diğer zamanlardan daha sık umre yapardı. Zira Peygamberimizin "Ramazan ayında yapılan umre tam bir hac sayılır; yahut da benimle birlikte yapılmış bir haccin yerini tutar" sözü onları heyecanlandırarak yollara dökerdi.

Sahabelerin maddî güçleri sınırlı olsa da ellerinde ne varsa sadaka olarak verirlerdi. Çünkü onların tartışmasız tek rehberi olan Hz. Muhammed(sav) ramazanda verilen sadakanın en makbul sadaka olduğunu söylemişti. Onlar zekâtlarını da bu mübarek ayda verirlerdi. Fakat verirken gizliliğe riayet ederlerdi. Günümüzde ne yazık ki buna pek dikkat edilmiyor. Bugünkü zenginlerin bir kısmı yardım edecekleri gün basın mensuplarını çağırıp hayırlarını reklam malzemesi yapıyorlar. Böylece elde edecekleri sevap büyük ölçüde zayi oluyor.

Sahabe-i Güzin, fakirleri zengininin sırtında bir yük olarak değil; kendisine sevap kazandıracak bir velinimet olarak görürlerdi. Fıtır sadakası özellikle bayramdan evvel verilmeye gayret edilirdi. Böylece garibanlar bayrama neşe içerisinde girerlerdi. Onların da yüzü gülerdi. Fakirler eziklik yaşamazdı. Bayram bu haliyle herkes için bayram olurdu.

Bilindiği gibi ramazanın içinde "bin aydan daha hayırlı bir gece" olan mübarek ve muazzez Kadir gecesi vardır. Bu gece, ramazanın içinde gizli tutulmuştur. Fakat son on günün gecesinde olma ihtimali daha yüksektir. Bunu bilen sahabeler ramazanın son on gününde itikâfa girerdi. O gecelerin hepsini Kadir gecesi bilirlerdi. Resulullah'tan böyle görmüşlerdi.

Bu anlattıklarımızdan şu anlaşılmasın: "Sahabeler ramazanda dünya işlerini bırakırlardı?" Böyle bir şey söz konusu bile değildir. Onlar dünya ve ahret hayatında hep dengeyi gözetmişlerdir. Ölçü üzere yaşamışlardır; ifrat ve tefritten özellikle sakınmışlardır.

Sahabeler ibadetlerini aslında on iki aya yayarlardı. Ramazanda ibadetleri çok daha yoğunlaşırdı. Fakat günümüzde bazı insanlar sadece ramazanda ibadete yöneliyor, ramazan çıkınca bırakıyor. Biz buna tabir caizse "Ramazan Müslümanlığı" diyelim. Yanlıştır bu!..

Bizler asrısaadette yaşa(ya)madık. Bunu belki bir şanssızlık olarak görüyoruz. Gerçi o devirde 'Hz. Ebubekir' olma ihtimalinin yanında 'Ebu Cehil' olma ihtimali de vardı. Bizler el ele gönül gönüle verirsek, bir ve beraber olup birbirimizi Allah için seversek bu çağı da asrısaadete çevirebiliriz. Yeter ki inanalım ve inancımızı azim ve gayretimizle besleyelim.